

آیت الله قاضی طباطبائی اولین شهید محراب

گاه روز دهم آبان سال 1358 مصادف با عید سعید قربان سال 1399 هجری، مجاهدی دیگر ...

شامگاه روز دهم آبان سال 1358 مصادف با عید سعید قربان سال 1399 هجری، مجاهدی دیگر از ذریه امیرالمومنین قدم به مسلخ عشق گذاشت و جان گرانمایه خود را که سالها در مجاهده و تلاش گذرانده بود، در پیشگاه حضرت حق در طبق اخلاص نهاد. مجاهد عظیم الشان آیت الله قاضی طباطبائی در چنین روزی بعد از ادای فریضه نماز مغرب و عشاء و در حال مراجعت از مسجد به منزل مورد هجوم عوامل سرسپرده استکبار تحت نام گروه فرقان قرار گرفته و شربت شهادت نوشید.

مروری اجمالی بر سرگذشت شهید:

شهید بزرگوار آیت الله سید محمود قاضی طباطبائی اولین امام جمعه تبریز در سال 1333 هجری قمری در تبریز متولد شد. پدرش حاج میرزا باقر و عمویش میرزا اسد... از علمای بنام تبریز بودند و ایشان تحصیلات مقدماتی علوم دینی را در مدرسه طالبیه نزد آن دو فرا گرفت. در سن 24 سالگی در بویحوه مبارزات در تبریز به همراه پدرش به تهران تبعید شد و پس از چند ماه توقف در تهران و ری به تبریز مراجعه نمود. دو سال بعد جهت تحصیل در حوزه علمیه قم به شهر قم مشرف شد و از محضر آیات عظام مرحوم آیت الله سید محمد خوانساری، مرحوم آیت الله سید محمد حجت کوه کمره ای و مرحوم آیت الله صدر و نیز مرحوم آیت الله بروجردی و آیت الله گلپایگانی کسب فیض نمود. آن شهید بزرگوار از محضر امام خمینی نیز بهره برد و از شاگردان و علاقمندان ایشان بشمار می رفت. در سال 1369 هجری قمری شهید قاضی از قم به نجف عزیمت کرد و نزد علمای برجسته نجف یعنی مرحوم آیت الله حکیم عبدالحسین رشتی، میرزا باقر زنجانی و بجنوردی به کسب علوم دینی پرداخت. راهنمایی شهید قاضی در مسائل سیاسی و انقلابی زبانزد خاص و عام بود.

شخصیت و آثار علمی:

آن شهید بزرگوار بدلیل تسلطی که به زبان عربی داشت مقالاتی به زبان عربی برای مجلات کشورهای عربی نیز می نگاشت. مقالات زیادی از ایشان در مجلات مصر چاپ شده است، مطالعات تبلیغاتی ایشان به تصریح دوستان و آشنایان کم نظیر و اطلاعات ادبی ایشان بسیار وسیع بود. آثار قلمی با ارزشی از ایشان به یادگار مانده است که برخی از آنها ذیلا ذکر می گردد:

مقدمه و تصحیح تفسیر (جوامع المجامع) علامه طبرسی.

ذکر حدیقه الصالحین در (الذریعه الی تصانیف الشیعه) شیخ آقا بزرگ تهرانی.

پاورقی بر (فردوس الاعلی) نوشته کاشف الغطاء تعلیقات بر (انوار نعمانیه).

اضافات و تعلیقات بر کتاب (انیس الموحدین) ملا محسن نراقی.

تقریرات دروس اساتید نجف. تقریرات فقه و اصول مرحوم آیت الله حجت. مراسلات با مرحوم علامه کاشف الغطاء. کتاب (صدقات امیرالمومنین و صدیقه طاهره). تاریخ قضا در اسلام. حضرت امام حسین (ع). تحقیق روز اربعین.

دوران حیات سیاسی:

شهید آیت الله قاضی طباطبائی همچنانکه در تلاشهای علمی کوشا بودند، در مبارزات سیاسی نیز شرکت فعالانه داشتند. آن شهید بزرگوار دارای روحیه انقلابی و اراده ای خلل ناپذیر بودند و در پرونده قطوری که ساواک در مورد ایشان تهیه کرده، این نکته مشهود است. شرکت علنی و بارز آن شهید در مبارزات سیاسی از سالهای 41 و 42 همزمان با آغاز نهضت اسلامی شروع می شود و ایشان یکی از رهبران و پایه های نهضت در آذربایجان بودند که در جریان همین مبارزات دستگیر و در زندان قزل قلعه تهران زندانی شدند. آیت الله شهید قاضی به اتهام اینکه در خلال بحث پیرامون حکومت اسلامی و جنایات اسرائیل در یک سخنرانی علنی نام امام را به عظمت و عزت بر زبان آورد به مدت شش ماه به بافق کرمان تبعید شد. پس از آن به بهانه دیگری شش ماه، دیگر به زنجان تبعید شد. شهید قاضی در تبریز تنها نماینده تام الاختیار حضرت امام خمینی بوده و نقش ایشان در شکل دادن به مبارزات مردم تبریز نیز شایان توجه است. بنابراین محور مبارزه در آذربایجان شرقی و مرکز مبارزات، مسجد شعبان بود که شهید قاضی طباطبائی امامت آنجا را عهده دار بودند. شهید قاضی در مبارزه از همه جلوتر و فوق العاده محبوب و مورد احترام بودند و به همین دلیل دسایس دشمنان و منحرفین از اسلام علیه ایشان کارگر نمی شد. نفوذ ایشان به حدی بود که اگر روزی را در آذربایجان تعطیل اعلام می کردند بدون شک آن روز همه جا بحال تعطیل در می آمد. آیت الله شهید قاضی جزو اولین کسانی بود که در آذربایجان اعلامیه خلع شاه از سلطنت را امضا کرد. ساواک با صرف بودجه های ویژه جریانهای مخالف ایشان در تبریز را تقویت می کرد تا اثرات فعالیتهای ایشان را در زمینه سازی برای انقلاب خنثی کند.

در ماههای قبل از پیروزی انقلاب، رهبری جریانهای حاد سیاسی، برپایی تظاهرات و تشکیل مجالس، همه بر عهده این شهید بزرگوار بود و ایشان اولین امضاء کننده اعلامیه 29 بهمن 56 در چهل شهیدی قم بود. مرحوم آیت الله شهید قاضی همیشه سد مستحکمی در مقابل خطوط انحرافی در جریانهای ضد انقلابی بود و از اوان پیروزی انقلاب علیه جریانهای منحرف و وابسته نظیر خلق مسلمان افشاگرهای لازم را می نمود و منحرفان با وجود ایشان قدرت و جرأت ابراز وجود پیدا نمی کردند. خدمات ایشان بعد از پیروزی انقلاب نیز شایسته توجه بسیار است. مرحوم شهید قاضی طباطبائی بلافاصله بعد از پیروزی انقلاب از طرف امام به سمت امام جمعه تبریز منصوب شدند و اولین نماز جمعه را در این شهر بزرگ برپا کردند. ایشان همچنین کمیته های انقلاب اسلامی آذربایجان شرقی و غربی را تشکیل دادند و نقش زیادی در راه اندازی استاندارها، فرماندارها و ادارات استان ایفا نمودند. مرحوم قاضی همچنین زحمات زیادی برای رسیدگی به محرومان و مستضعفین متحمل شدند و پس از یک عمر مجاهده و تلاش خالصانه بدست عوامل خود فروخته و سر سپرده استکبار جهانی به شهادت نائل آمدند. یاد این فقید شهید گرامی و راهش پر رهرو باد.

پیام امام خمینی (ره) در رابطه با شهادت آیت الله قاضی طباطبائی:

با کمال تأسف ضایعه ناگوار شهادت عالم مجاهد، حجت الاسلام والمسلمین آقای حاج سید محمد علی قاضی طباطبائی رحمت الله علیه را به عموم مسلمانان متعهد و علمای اعلام مجاهد و مردم غیور مجاهد آذربایجان و بخصوص بازماندگان این شهید سعید تسلیم عرض و از خداوند متعال صبر انقلابی برای مجاهدین راه حق و اسلام خواستارم. ملت عزیز و برومند ایران و آذربایجان غیرتمند عزیز باید در این مصیبتهای بزرگ که نشانه شکست حتمی دشمنان اسلام و کشور و عجز و ناتوانی و خودباختگی آنان است هرچه بیشتر مصمم و در راه هدف اعلائی اسلام و قرآن مجید بر مجاهدت خود افزوده و از پای ننشینند تا احقاق حق مستضعفین از جباران زمان بنماید.

عزیزان، در انقلابی که ابرقدرتها را به عقب رانده و راه چپاولگری آنان را از کشور بزرگ ما بسته است، این ضایعات و ضایعات بالاتر اجتناب ناپذیر است. ما باید از کنار این وقایع با تصمیم و عزم و خونسردی بگذریم و به راه خود که راه جهاد فی سبیل الله است ادامه دهیم.

شهادت در راه خداوند زندگي افتخار آميز ابدی و چراغ هدايت برای ملت‌هاست. ملت‌های مسلمان از فداکاری مجاهدین ما در راه استقلال و آزادی و اهداف اسلام بزرگ الگو بگیرند و با پیوستن به هم سد استعمار و استثمار را بشکنند و به سوی آزادی و زندگي انسانی پیش بروند از خدای متعال عظمت اسلام و مسلمین و رحمت و مغفرت برای شهدای راه حق و شهید طباطبایی خواستارم.